

Børn skal også betale

- om børns erstatningsansvar

En baldret rude, en smadret MP3-afspiller eller en cyklist, der bliver væltet, så han brækker armen.

Mange forældre tænker ikke umiddelbart over det, men ligesom voksne kan børn blive pålagt at betale erstatning for de skader, de forvolder på andre mennesker eller deres ting. Den skadelidte kan kræve erstatning, hvis barnet har handlet mere uforsigtigt, end fornuftige børn på samme alder normalt ville have gjort. Børn helt ned til fire-fem år kan stilles til ansvar for de skader, de forvolder.

Skal et barn betale erstatning, kan det koste forældrene penge.

JUSTITSMINISTERIET

Barnet skal være skyld i uheldet

Hvis der er sammenhæng mellem et barns adfærd og en skade, kan barnet blive afkrævet erstatning, hvis man kan bebrejde barnet, at skaden er sket.

- Når en domstol skal afgøre, om en skadevolder skal betale erstatning, ser den på, hvordan en fornuftig borger ville have handlet i en tilsvarende situation.
- Hvis skadevolder har handlet anderledes og mere uforsigtigt end en fornuftig borger, har skadevolder begået en fejl og skal som udgangspunkt betale erstatning.

Fire typer ansvar

Når det drejer sig om et barn under 15 år, sammenligner man ikke med en voksen. Derimod ser man på, hvordan et barn på samme alder normalt ville handle i en tilsvarende situation.

- *En pige åbner en dør og rammer én på den anden side, der får ødelagt sit ur.*
Pigen kan ikke gøre for, at hun rammer uret. Det kaldes **hændeligt uheld**, og den, der har lidt skaden (den skadelidte), har ikke krav på erstatning.
- *To piger pjatter på fortovet. De ser sig ikke for, og den ene går ud foran en cyklist, som vælter og brækker armen.*
Pigen handlede uforsigtigt. Det kaldes **simpel uagtsomhed**. Derfor skal hun betale erstatning.
- *En dreng snupper en MP3-afspiller fra en kammerat og kaster den op i luften. Han taber afspilleren, og den går i stykker.*
Drengen ved, at han risikerer at tabe afspilleren. Alligevel kaster han rundt med den. Det kaldes **grov uagtsomhed**. Derfor skal han erstatte MP3-afspilleren.

- *En dreng kaster en sten gennem en rude på skolen, fordi han er sur over, at en lærer har skældt ham ud.*
Drengen ødelægger ruden med vilje. Det kaldes **forsæt**, og han skal betale erstatning.

Den skadelidte kan rejse erstatningskrav, hvis skaden medfører et økonomisk tab, og der kan herudover i visse særlige tilfælde rejses krav om godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Der kan for eksempel kræves erstatning for tingsskade i form af ødelagte ejendele eller personskade i form af tabt arbejdsfortjeneste, udgifter til helbredelse og godtgørelse for svie og smerte eller varigt mén.

Der kan dog ved tingsskade ikke gøres erstatningsansvar gældende over for et barn, hvis skadelidte har tegnet en tingsforsikring (f.eks. en indbo- eller kaskoforsikring), der dækker skaden. Det gælder dog ikke, hvis barnet har forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed.

Skader under leg

Der opstår let skader, når børn kommer i kropskontakt, for eksempel når de leger og dyrker sport, og her er det sjældent, at nogen af børnene kan gøres ansvarlige. Dels indebærer deltagelse i leg i sig selv en vis risiko, dels er det svært at placere ansvaret blandt børnene.

Opstår skaden under en leg, der må betegnes som farlig, vil børnene dog kunne gøres ansvarlige, for eksempel hvis de slås med køller, og den ene slår den anden i hovedet. Da de to børn begge har handlet uagtsomt ved at deltage i den fælles leg, vil den skadelidte som udgangspunkt kun få halvdelen af sit tab erstattet.

Nedsættelse eller bortfald af børns erstatningsansvar

I nogle tilfælde kan et barns erstatningsansvar blive nedsat eller helt falde bort. Det kan for eksempel ske på grund af:

- Manglende udvikling hos barnet. **Eksempel:** Er et seksårigt barn kun udviklet som en treårig, bliver barnet sammenlignet med, hvad et treårigt barn burde vide.
- Handlingens beskaffenhed. For eksempel hvis skaden er sket på en for barnet kompliceret måde. **Eksempel:** Hvis to otteårige drenge leger med en drage, der vikler sig ind i nogle luftledninger, så de kortslutter, vil drengenes erstatningsansvar falde bort. Drengene er ikke gamle nok til, at de burde indse, hvad der får ledninger til at kortslutte.

Forældre skal føre tilsyn

Børns erstatningsansvar overføres ikke til forældrene, men forældrene kan idømmes *et selvstændigt ansvar*, hvis deres adfærd har haft betydning for, at barnet har forvoldt skaden. Det sker:

- Hvis de ikke har ført et rimeligt tilsyn med barnet eller ikke har fortalt barnet, hvordan det skal opføre sig.
- Og denne forsømmelse har været årsag eller medvirkende årsag til, at barnet forvoldte skaden.

Ingen kan holde øje med deres børn hele tiden, men jo mindre barnet er, desto større tilsynspligt har forældrene. Børn, som er ældre end 10-11 år, er ofte selv i stand til at overskue følgerne af deres handlinger.

Om tilsynsplikten anses for at være tilsidesat, vurderes i hvert enkelt tilfælde. Da der er tale om et selvstændigt ansvar for forældrene, er det ikke en forudsætning, at man også kan pålægge barnet et ansvar for skaden.

Skader i skolen

I skolen overtager de ansatte pligten til at føre tilsyn med børnene. Hvis en skade på en elev eller elevens ting skyldes, at en ansat ikke har holdt godt nok øje med eleverne, vil skolen kunne gøres ansvarlig.

Forældrene skal betale

Hvis et barn er skyld i en skade, kan den, det er gået ud over, kræve en erstatning på op til 7.500 kroner pr. skadegørende handling af den, der har forældremyndigheden. Det gælder, selv om forælderen ikke kan bebrejdes, at skaden er sket. Har forældrene fælles forældremyndighed, hæfter de solidarisk for de 7.500 kr. Hvis forældrene selv kan bebrejdes noget – f.eks. manglende tilsyn – kan forældrene gøres erstatningsansvarlige for *hele* den skade, deres barn forvolder.

Reglen om, at forældre hæfter for de første 7.500 kr. af barnets erstatningsansvar, har været gældende siden lov om hæftelse for børns erstatningsansvar trådte i kraft den 1. juli 2009. Udsigten til at skulle betale, hvis børnene forvolder skader, skal motivere forældre til at fokusere på deres rolle som opdragere og på opdragelsens betydning for børnenes trivsel og adfærd.

Forældrene hæfter alene for de første 7.500 kroner. Hvis der er sket skade for et mindre beløb, skal forældrene kun betale et beløb svarende til det faktiske tab. Er skaden større, skal barnet selv betale resten.

Forældre hæfter for de første 7.500 kroner:

- Når barnet er under 18 år, bor hjemme og har lavet skaden med vilje eller har handlet uagtsomt.

§

§1.

Den, der har forældremyndighed over et hjemmeboende barn, hæfter umiddelbart over for skadelidte for skader, som barnet er erstatningsansvarlig for efter den almindelige erstatningsregel, med indtil 7.500 kroner for hver skadegørende handling eller undladelse.

Stk.2.

Er der fælles forældremyndighed, hæfter de, der har forældremyndigheden, solidarisk for det i stk. 1 nævnte beløb.

En eller flere skader

Hvis en mindreårig, for eksempel i forbindelse med gadeuroligheder, både skader en person med et stenkast og sætter ild til en bil, er der tale om to skadegørende handlinger. Det betyder, at forældrene hæfter med indtil 7.500 kroner for hver skadegørende handling. Hvis barnet sætter ild til en bil, og ilden breder sig til andre biler, er der tale om én skadegørende handling. Dermed hæfter forældrene for højst 7.500 kroner. Er en skade forvoldt af to søskende i forening, hæfter forældrene for i alt 15.000 kroner.

Indboforsikringen kan dække

En indboforsikring indeholder typisk også en ansvarsforsikring for både forældre og børn. Det betyder, at ansvarsforsikringen ofte dækker både den del af en skade, forældrene hæfter for (indtil 7.500 kroner), og den del, barnet eventuelt selv skal betale. Uden en forsikring skal barnet og forældrene selv betale. Forældrene har dog kun pligt til at betale op til 7.500 kroner.

Når et barn er under 14 år, kan det være vanskeligt at afgøre, om en skade forvoldes med vilje, eller om den skyldes tankeløshed. Derfor dækker familiens ansvarsforsikring typisk skader, som børn under 14 år har forvoldt uagtsomt, og skader, som de har forvoldt med vilje (forsætligt). Det gælder også hærværk.

Når barnet fylder 14 år

Sætter et barn på 14 år eller derover ild til en bil, smider en sten igennem en rude på skolen eller laver andre skader med vilje (forsætligt), betaler ansvarsforsikringen kun de 7.500 kroner, forældrene hæfter for. Det er jo ikke forældrene, der har gjort noget forsætligt. Resten må den skadelidte kræve, at barnet betaler.

Børns erstatningsansvar

		Dækker ansvarsforsikringen børns erstatningsansvar?	Dækker ansvarsforsikringen forældres hæftelsesansvar?
Fra 5 til 13 år	Simpel og grov uagtsomhed	JA	JA
	Forsætlige handlinger	JA	JA
Fra 14 til 18 år	Simpel og grov uagtsomhed	JA	JA
	Forsætlige handlinger	NEJ	JA

Læs mere om børn og skader

Du kan læse mere om skade på andre personer og deres ting på www.forsikringogpension.dk.

Klik på menupunktet »Forsikring« og derefter på »Familie og job«. Fra Forsikring og Pensions hjemmeside kan du også downloade pjecerne »Skolen og forsikring« og »Daginstitutionen og forsikring«, som fortæller, hvem der har erstatningsansvaret, når børn i skoler og daginstitutioner enten laver en skade eller selv kommer ud for en skade. Du finder pjecerne ved at klikke på »Pjecer om forsikring« under menupunktet »Forsikring«.

JUSTITSMINISTERIET

